

[CONSTANTIJN HUYGENS] (DEN HAAG)
AAN ANNA MARIA VAN SCHURMAN [UTRECHT]
8 SEPTEMBER 1669
6722

Samenvatting: Huygens stuurt Anna Maria van Schurman enkele gedichten en een reeks tekeningen, o.a. een kopie door Constantijn jr. van vermoedelijk Utricia Ogle's portret door Van Dijck en een portrettekening van Anna Bergerotti door Christiaan.

Bijlagen: verschillende tekeningen.

Huygens schreef opnieuw op 10 september 1669 (Worp 6, p. 253, n. 1 [nr. 6722a]; Van der Stighelen & De Landtsheer 2009, pp. 201-202). Door Anna Maria van Schurman beantwoord op 13 september 1669 (Worp 6, nr. 6723, pp. 253-254; Van der Stighelen & De Landtsheer 2009, p. 202).

Primaire bronnen: Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLIV, nr. 509, fol. 620r: ontwerp (autograaf).

— Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLV, nr. 509, fol. 178rv: afschrift naar ontwerp (Constantijn (V) Huygens).

Vroegere uitgaven: Worp 6, nr. 6722, p. 253: volledig.

— Van der Stighelen & De Landtsheer 2009, pp. 200-201: volledig, in Nederlandse vertaling.

Namen: Archimedes (= Christiaan Huygens); Anna Bergerotti; Henriëtte Marie van Bourbon; Anthonie van Dijck; Maria de Hertoghe van Orsmael; John Hoskins; Constantijn Huygens jr.; Christiaan Huygens; Susanna Huygens; Caspar Netscher; Utricia Ogle; Mary Woodhouse.

Plaatsen: Amersfoort; Londen; Parijs; Rome.

Titel: 'Aen sommige predikers' (Huygens 1666, gedicht).

Glossarium: musica (musicienne).

Transcriptie

Schurmannæ.

18 Septembris 1669.

Nobilissima Domina,

Quæ me dicebam de voce gestuque oratorum nostrorum luisse et eâ, quam ²'odi cane pejus et angue,' ineptissimâ | 178v | in sacris affectatione, hic habes, quando non ingrati eorum lectionem habitura videbaris. Adde tabellam Netschardii nostri, cujus artificio magis delectaberis; accedit ejusdem ectypum à manu primogeniti mei, et ab eâdem soror ejus, unica mea tui sexus. Item Anglicæ cujusdam vultus ad insigne exemplar Dijckii. Denique et Christiani, sive, ut vocari solet, Archimedis mei, effigies Annæ Bergerottæ, eximiæ musicæ Romanæ, quam Lutetiæ sæpenumero admirati sumus, nec non Osmaliæ, quæ nunc Amersforti vivit. Reginam Magnæ Britanniæ, quæ nunc anus penè decrepita procul ab istâ formâ est, pinxit egregius olim artifex Hoskins, quem ante annos quadraginta et quod excurrit Londini novi; alteram etiam nobilem Anglicanam duodecim tum liberorum matrem. Ecce capsulas meas excussi, ut momento te oblectes, ubi à graviori studio lassula surrexeris, nimirum à commercio tot literarum, quibus te fatigat orbis universus. De singulis hisce quid sentias, quod commodo tuo fiat, gaudebo scire. Vale, nostrum decus. Hagæ Comitum, VI Idus Septembris 1669.

Addictissimus tibi,
[etc.]

1. KA XLV: Datum boven brief ontbreekt.

2. Erasmus, *Adagia* II, 9, 63 (vrij naar Horatius, *Epistolæ* I, 17, 30): 'Odit cane pejus et angue.'

Vertaling

Aan [Anna Maria van] Schurman.

8 september 1669.

Edele dame,

Hier hebt u ³wat ik, zoals ik u heb gezegd, heb geschertst over de stem en gebaren van onze redenaars en over die ongepaste gekunsteldheid over gewijde zaken, die ik ⁴‘meer haat dan hond of slang,’ wanneer tenminste de lezing ervan u niet onaangenaam voorkomt. Ik voeg daaraan een afbeelding van onze [Caspar] Netscher toe, door wiens vakmanschap u meer zult worden bekoord. Daarbij komt nog een kopie daarvan van de hand van mijn ⁵eerstgeborene en een portret door dezelfde hand van zijn ⁶zuster, mijn enige kind van uw sekse. Ook een portret van een zekere Engelse ⁷dame, naar het beroemde voorbeeld van [Anthonie] van Dijck. Vervolgens van Christiaan, of, zoals hij wel wordt genoemd, mijn Archimedes, een portret van Anna Bergerotti, die uitnemende musicienne uit Rome, die ik te Parijs dikwijls heb bewonderd, en ook van [Maria de Hertoghe van] Orsmael, die nu te Amersfoort woont. De koningin[-moeder] van ⁸Groot-Brittannië, die nu een oude, bijna afgeleefde vrouw is en geen schaduw meer is van deze afbeelding, is indertijd geschilderd door de kunstenaar [John] Hoskins, die ik veertig en nog wat jaar geleden te Londen heb leren kennen, evenals die andere edele Engelse ⁹dame, toen moeder van twaalf kinderen. Ziehier hoe ik mijn mappen heb leeggeschud, opdat u zich een moment kunt vermaken wanneer u zich ietwat vermoeid van de ernstige studie hebt losgemaakt, vooral van de talloze brieven waarmee de hele wereld u lastig valt. Ik zou graag willen weten wat u van dit alles denkt, als het u eens schikt. Gegroet, ons sieraad. Den Haag, 8 september 1669.

Geheel de uwe,
[enz.]

-
3. ‘Aen sommige predikers,’ oktober 1666 (Gedichten 7, pp. 102-105). Huygens vergat overigens het gedicht bij te sluiten en stuurde het met een brief van twee dagen later, 10 september 1668 (Worp 6, p. 253, n. 1 [nr. 6722a]).
 4. Erasmus, *Adagia* II, 9, 63 (vrij naar Horatius, *Epistolæ* I, 17, 30): ‘*Hij haat [dat] meer dan hond of slang.*’
 5. Constantijn Huygens jr.
 6. Susanna Huygens.
 7. Utricia Ogle.
 8. Henriëtte Marie van Bourbon, weduwe van Karel I, geboren in 1609; zij zou op 10 november 1669 overlijden.
 9. Mary Woodhouse, echtgenote van Robert Killigrew.
-